

Lakimuutokset uhkaavat epilepsiaa sairastavien hoidon jatkuvuutta

Tänä keväänä on käyty julkisuudessa huomattavan paljon keskustelua poliitikkojen yksityiselämästä. Samaan aikaan hallitus on vähä vähältä toteuttanut lainsäädäntöhankkeita, joita on perusteltu kuntatalouden näkökulmasta ja jotka koskevat asiakasmaksuja ja lääkekorvauksia. Näistä lähinnä päivähoitomaksut ovat herättäneet laajempaa julkista keskustelua. Lisäksi lääketieteellisyys on yrittänyt pitää puoliaan. Sen sijaan esimerkiksi terveydenhuollon asiakasmaksujen merkittävästä kohoamisesta ei keskusteltu julkisuudessa juuri lainkaan.

Eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta kuuli kyllä potilasjärjestöjä, kuten esimerkiksi Epilepsialiittoa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain sekä sosiaalihuoltolain muuttamisesta lain valmistelun loppuvaiheessa. Totesimme muun muassa, että hallituksen esitykseen sisältyvä asiakasmaksujen korotus on osaltaan uhkaamassa epilepsiaa sairastavien ihmisten elintärkeän hoidon jatkuvuutta lisäämällä välttämättömien arkielvytymistä turvaavien ja terveyttä ylläpitävien palvelujen käytöstä aiheutuvien kustannusten osuutta heidän välttämättömistä menoistaan. Sosiaali- ja terveyspalvelujen perusoikeussidonnainen (mm. PL 6, 7 ja 19 §:t) luonne huomioon ottaen, niitä ei tulisi toisin kuin hallituksen esityksessä perustella ensisijaisesti kuntatalouden näkökulmasta: ”Kuntien talouden kannalta maksutulot ovat tärkeitä ja niiden merkitys tulevien vuosien menopaineiden hallinnassa korostuu entisellään”.

Toukokuun lopussa on ollut kiireisellä lausuntokierroksella esitys, joka koskee ns. viitehintajärjestelmän käyttöönottoa. Epilepsiapotilaiden lääkityshän on rajattu aiemman lääkevaihdon ulkopuolelle. Viitehintajärjestelmässä tulee mukaan kuitenkin elementtejä, jotka edelleen saattavat huonontaa ajoittain joidenkin lääkevalmisteiden saatavuutta ja korvattavuutta pienillä Suomen markkinoillamme ja seuraamme huolestuneina vaikeutuuko pitkäaikaisen, onnistuneen lääkeshoidon toteutuminen. Epilepsialiitto otti kantaa tähänkin lakimuutosesitykseen. Pitkäaikaissairaiden hoidon laiminlyöminen luonnollisesti kostaatuu kustannuksina, jotka ovat aivan toista kertaluokkaa kuin asiakasmaksut ja lääkekorvaukset.

Hallitusohjelmaan on kirjattu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä lääkekustannusten korvausmenettelyt sisältävän lainsäädännön kokonaisuudistus. Toivottavasti tulossa on vielä kokonaisvaltaisempikin uudistus, jolla varmistettaisiin kaikkien perittävien maksujen ja omavastuuosuuksien lakisäteisyys maksukatto mukaan lukien sekä tulokäsitteet että korotusperusteet sosiaalisesti oikeudenmukaisella ja ennakoitavissa olevalla tavalla.

Reetta Kälviäinen